



**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.  
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,  
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac  
sumptu haud ita modico ...**

**Rupert <von Deutz>**

**Colonia, M. D. XXVI.**

**VD16 R 3796**

Ite[m]de eo q[uo]d ibide[m] in p[ro]pheta scriptu[m] est, cum quo inijt  
co[n]silium[m] & instruxit eu[m], & docuit eu[m] semita[m] iustitiæ, &  
erudiuit eu[m] sci[enti]am, & uia[m] prude[n]tiæ ...

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

illo cōsilio spm̄ dñi. Ecce homo, siue humanū genus cum sit mortuum secundū animam, si uita corporis uixerit in aeternū, non erit quo recuperetur. Quid autē ad hęc sapientia dei? filius dei. Holocaustū ait & p̄ p̄ctō nō postulasti, tūc dixi, ecce uenio. Ego ego ex antiqs̄ an tequam terra fieret, & dum hęc uel illa fierent, dum tecū essem cuncta componens, iam dum pro delicijs meis habebam esse. † Sed ecce oportet, ut om̄es moriantur, morte carnis filij hominum, quoniam morte animi mortui sunt. Num ego subterfugiam propositum, & renuam esse cū filijs hominū? Immo in maiore necessitate maiore confirmabo charitatē. Et ecce uenio, taliter ut causa illoꝝ fiam holocaustū & pro peccato. Quis in hoc consilia rius fuit, & ostendit illi? Vere nullus extrinsecus, sed ipse dei filius, spontaneā offerens obediētiā, consiliarius fuit, immo est. Vnde Propheta loquitur: Et uocabitur nomen eius admirabilis, consiliarius. Cum quo iniit̄ consiliū, & instruxit eum? Vere cum nullo extrinsecus, sed intrinsecus in abscondito trinitatis rationabiliter diffinitū est, decere eū (sicut Apostolus dicit) propter quē om̄ia, & per quē om̄ia, qui multos filios in gloriā adduxerat, iam per præscientiā & prædestinationē ante om̄ia secula, autorem salutis eorū per passionē consummari. Quid rogo ista cōsummatiōe decentius? Quid ista rationabili charitate pulchrius? Hęc est semita iustitiæ, quam nullus extra docuit eū. Hęc est scientia qua nullus erudi diuit eum: hęc est uia prudentiæ quam nullus ostendit illi, sed ipse adinuenit. Vide ergo. Nisi præcautum fuisset ne sumeret hō etiam de ligno uitæ, & uiueret in aeternum, quales fierent uel fieri possent deliciæ huic sapientiæ dei, esse cum filijs hominum? Si enim nec filij hominū, qui mortui erant secundum animam, secundum carnem morerentur. Nec ipse dei filius, dignatus esse cum filijs hominum, secundum carnem moreretur, quid delitiosum illi, aut quæ utilitas nobis, illum esse cum filijs hominum? Nulla: Sicut enim granum frumenti cadens in terram, nisi mortuum fuerit ipsum solum manet: ita nisi & nos om̄es filij hominū secundum carnem moreremur, & ipse uolens esse cum filijs hominum, fuisset nobis locutus hoc unum de similibus, ut secundum carnem moreretur, maneret ipse solus, nec esset in quo uel per quid diuinitas nobis propiciaretur. Nunc autem quia dixit deus homini, puluis es, & in puluerem reuerteris. Dicit Iob: Inueni in quo propitius ei, & quid est illud? Nimirum ut debeam per omnia fratribus assimilari, subauditur absque peccato, sicut dictum est alio loco. Tentatum autem per omnia pro similitudine absque peccato. O uentio mirabilis, ob hoc tradendū eē mortū filiū, ut seruo dñs deberet repropitiari. ¶ Itē de eo quod ibidem in Propheta scriptum est, cum quo iniit̄ consiliū, & instruxit eum, & docuit eum semitam iustitiæ, & erudiuit eū sciētiam, & uiam prudentiæ ostendit illi. Et responsio ad illam percunctationem secundum Apostolum dicentem, sapientiam loquimur inter perfectos. Et alibi: nobis autem reuelauit deus per spiritum suum.

Caput .VIII.

**A**stam iustitiæ semitā quis eum docuit? Istam prudentiæ uiam quis ostendit illi? Est em̄ ibi & semita & uia, & uia sancta uocabitur, ait idē Propheta. Et alijs qui dem semita, id est, angustior uia: alijs autē uia, subauditur plana siue amplificata, & quibus uel qualibus est semita? Quibus itidē uel qualibus est uia. Nimirū semita illis est, qui non sapiunt ea quæ dei sunt, scilicet sapientibus huius seculi, de quibus uel qualibus Apostolus cū dixisset, quoniā Iudæi signa petūt, & Græci sapientiā quærūt: nos autē prædicamus Christū crucifixū, Iudæis quæ de scandalū, gentibus autē stultitiā, postmodū ait. Sapiam autē loquimur inter perfectos. Sapientiā uero nō huius seculi, neq; principū huius seculi qui destruuntur, sed loquimur dei sapientiā in mysterio quæ abscondita est, quæ prædestinauit ante secula in gloriā nostrā, quæ nemo principū huius seculi cognouit. Si em̄ cognouissent, nunq̄ dñm gloriæ crucifixissent. Nimirū istis uel om̄ibus, qui eiusmodi sunt, ista ratio iustitiæ, de qua nunc loquimur, semita est, id est, uia tāq; arcta, ut pauci sint uel fuerint ex eis qui inuenirent eam. Porro uia prudentiæ, uia (inquam) id est, plus quam semita istis est, qui diligunt illum, quorum uel qualium est unus idem Apostolus, qui protinus subiungit: Nobis autem reuelauit deus per spiritum suum, & cætera usq; spiritualis homo iudicat omnia, & ipse à nemine iudicatur, quis enim cognouit sensum dei qui instruat eum? nos autem sensum Christi habemus. ¶ Ergo quā pulchra uia prudentiæ, quanta

D A puchri

Consilium sapientiae diuinae super morte hominis corporalis. Psal. 39. Prouer. 2. addo t̄ cū filijs hominū

Esa. 9

Heb. 2.

Iohan. 18

Iob. 33

Heb. 4

Esa. 35. Differunt semita & uia.

1. Cor. 1.

1. Cor. 2

Via prudentiæ uerbo crucis

pulchritudo iustitiæ in uerbo crucis, de quo tunc loquebatur apostolus dicens. Verbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia est, his autem qui salui fiunt, id est nobis, uirtus dei est & de quo uidelicet uerbo crucis mentio nunc nobis occurrit, contemplantibus illud con-

Esa. 40.

Matth. 3

Hebr. 2.

filium trinitatis, quod admiramur cum propheta dicentes. Quis consiliarius eius fuit, & ostendit illi: Audemus nos adiungere, his qui dicunt, nobis autem reuelauit deus per spiritum suum: audiuimus enim dicentem dei filium, cum dignaretur baptizari à Iohanne, nisi mirum baptismo penitentiae. Sic enim decet nos implere omnem iustitiam. & Apostolum dicentem, quia decebat eum autorem salutis per passionem consummari, quæ uidelicet passio penitentiae illius, quam ob implendam omnem iustitiam suscepit, consummatio fuit.

**¶** Be illa ironia dei siue sancte trinitatis, qua dixit. Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est sciens bonum & malum, cum iam premisisset, quia puluis es & in puluerem reuerteris, & quomodo illa ironia in serium conuersa est, quando nouus Adam Iesus Christus factus est una persona ex tribus personis sancte trinitatis. Cap. IX.



Non ergo dubitamus, quia simul ut sancta trinitas hanc ironiam edixit, Ecce Adam, quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum & malum, cum iam premisisset, quia puluis es, & in puluerem reuerteris, iamque fecisset Adæ & uxori eius tunicas pellicias, & induisset eos, taliter in eodem consilio pertractatum est, ut diceret. Non est Adam factus ut putabat, quasi unus ex nobis, immo amisit illud quod habuerat, uel habere poterat ex nobis. Sed decet nos implere omnem iustitiam, taliter, ut unus ex nobis fiat quasi Adam, id est, ita fiat homo, ut sit etiam mortalis secundum carnem sicut Adam, & tali morte moriatur, quasi sceleratus sicut est Adam, & inter iniquos reputetur, qualium omnium exemplum est Adam. Per hoc enim fiet, ut quam multo filij Adam, fiant, quasi unus ex nobis, nequaquam à sua spe decepti, sicut deceptus est Adam, fiant inquam quasi unus ex nobis, id est, fiant filij dei per gratiam, fratres & coheredes unici filij, qui est unus ex nobis. Nonne sic est factum? Non ergo dubitamus in illo trinitatis consilio sic fuisse dictum siue tractatum, filius dei unus ex illis tribus personis, bonum pro malo, id est, gratiam pro rapina reddidit homini, factus quasi Adam. Unde & dicit: Obluioni datus sum tanquam mortuus à corde, & æstimatus sum cum descendente in lacum, qualium primus factus est Adam, & factus sum, id est, reputatus sum sicut homo, subauditur sine adiutorio, subauditur diuino, & sicut uulnerati dormientes in sepulchris, id est, oppressus tam a qualibus peccatis quam & peccato originali, quod fecit Adam cum essem inter mortuos liber, uidelicet potestatem habes sumendi animam meam post mortem, quæ libertas mortuorum non est. Ita plane factum est, ac perinde conuersa est ironia illa in serium, ut ueraciter dicas, o trinitas deus, ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, id est, homo in unitatem personæ prouectus est in filio, qui unus ex nobis est, homo inquam filius dei factus est, & hic est nouus Adam, multorum filiorum pater, quorum uniuersitas, quasi unus ex nobis est, id est, filio dei similis est. Hinc est illud quod dicunt. Scimus quia quum apparuerit similes ei erimus, quia uidebimus eum sicuti est.

Filius dei factus quasi Adā, ut Adā referret unus ex nobis. Esa. 73

Psal. 30

I. Iohan. 3.

**¶** Be fide que est unum & precipuum donorum spiritus sancti, quod ipsa in sanctis antiquis, in patribus primis tanti sacramenti ante salutis preparatio fuerit

Caput X.



D tam mirum tamen ineffabile sacramentum, nimirum grandi preparatione opus erat. Quæ uel cuiusmodi preparatione, nisi fidem, denique per culpam perfidia & ambitionis nimiam sese indignum deo fecerat Adā, credendo serpenti magis quam deo, & ambiendo celsitudinem illam quam primus ambiuit ille, dicens in corde suo, ero similis altissimo. Quid enim aliud mendax ille promisit? dicendo eritis sicut di? Ergo contra preparatione opus erat fidei & humilitatis, ut saluo ordine iustitiæ dignos se redderent filij hominum illa gratia, quam proposuerat sapientia, qua intelligimus & scimus ipsum esse dei

Ordo iustitiæ in reparatione hominis.

Esa. 74